

Nieuwe vondsten van zeldzame planten in Nederland, hoofdzakelijk in 1971

door

S. J. VAN OOSTSTROOM en J. MENNEMA
(Rijksherbarium, Leiden)

De „lijst van zeldzame planten” is in de laatste jaren uitgegroeid tot een opsomming van enkele honderden vondsten, die al vele jaren zijn gepubliceerd in volgorde van de families naar de Flora van Nederland (HEUKELS-VAN OOSTSTROOM) en alfabetisch gerangschikt binnen de families. Het nazoeken van een vondst in deze lijsten is, naar ons van verschillende zijden is gebleken, nogal lastig. Daarom leek het ons nuttig enige veranderingen aan te brengen.

In de eerste plaats worden familienamen aan de lijst toegevoegd. Zowel de families binnen de onderafdelingen van de *Cormophyta* als de soorten binnen de families zijn alfabetisch gerangschikt.

Voorts leek het ons gewenst de lijst in drie categorieën te splitsen: inheemse soorten, adventieve soorten en verwilderde soorten. In verreweg de meeste gevallen was het niet moeilijk de soorten in een van deze rubrieken onder te brengen. Een enkele maal is de soort in twee rubrieken terug te vinden. Desondanks bleven enige gevallen over,

waar de keuze van rubriek niet gemakkelijk viel. Wij zijn ons er van bewust, dat anderen in die gevallen wellicht voor een andere rubriek hadden gekozen en stellen het dan ook op prijs, deze keuze te vernemen.

Als derde verandering hebben wij gemeend aan de nieuwe vondsten van interessante soorten, waar dit wenselijk leek, een kleine toevoeging te geven, omdat ons soms informaties bereiken, die in de lijst „oude stijl” geen plaats konden vinden. Ook is het op deze wijze mogelijk een aantal merkwaardige vindplaatsen van minder zeldzame planten van een toelichting te voorzien.

Evenals voorheen houden wij ons ook nu weer aanbevolen voor toezending van materiaal en voor opgaven van nieuwe vondsten. Het is daarbij van belang, dat steeds nauwkeurig de vindplaats, liefst zo gedetailleerd mogelijk, de datum van de vondst en de naam van de vinder worden vermeld.

Voor de namen van in deze lijst vaak genoemde vinders zijn de volgende afkortingen gebruikt:

(A.) voor J. Akkerman te Beverwijk; (Ad.) voor F. Adema te Leiderdorp; (v. d. B.) voor A. van de Beek te Lexmond; (J.) voor M. T. Jansen te Veenendaal; (Me.) voor J. Mennema te Voorschoten; (Q.) voor L. Quaadgras te 's-Gravenhage; (Unio) voor Excursie van de Commissie voor het Floristisch Onderzoek van Nederland.

Door verblijf in het buitenland was Dr. van Ooststroom niet in de gelegenheid mede te werken aan het samenstellen van de lijst van zeldzame planten 1971. Mej. Marijke Kruyt, biol. cand. te Leiden, ben ik dank verschuldigd voor de wijze waarop zij mij bij het samenstellen van deze lijst heeft bijgestaan.

J. Mennema

A. Inheemse soorten

PTERIDOPHYTA

Osmundaceae

Osmunda regalis L.; Vlieland, in het Bomenland, aan een greppelrand, okt. 1971 (opg. J. van Dijk, J. D. D. Hofman & W. de Wilde). Na de recente vondsten op Texel (VAN OOSTSTROOM, 1970) en Ameland (VAN OOSTSTROOM & MENNEMA, 1971) is de soort nu ook op Vlieland aangetroffen. *Osmunda regalis* is thans van alle Waddeneilanden, uitgezonderd Rottum, bekend.

Polypodiaceae

Cystopteris fragilis (L.) Bernh.; Gorinchem, op kademuur langs de Linge, aug. 1971 (v. d. B.).

Polypodium interjectum Shivas × *P. vulgare* L. (= *P. × mantoniae* Rothm.); Ameland, Nes, in dennenbos langs de Badweg, mei 1971 (opg. F. Sollman).

Thelypteris robertiana (Hoffm.) Slosson; kanaal Almelo-Nordhorn, sluismuur bij Albergen, okt. 1971 (E. J. Weeda).

ANGIOSPERMAE

Amaryllidaceae

Leucojum aestivum L.; Lekkerkerk, buitendijks gebied W. van de Bakkerswaal, aug. 1971 (opg. Ir. P. Werksma). Uiteindelijk blijkt deze soort bij Lekkerkerk toch niet te zijn verdwenen (MENNEMA, 1965).

Boraginaceae

Pulmonaria officinalis L.; Middachten, maart 1971 (opg. E. J. Weeda). Zie *Gorteria* 6, 1972, p. 39.

Campanulaceae

Campanula glomerata L.; tussen Vijlen en Lemiers, in wegberm, mei 1971 (M. O. Boerman). In tegenstelling tot HEUKELS-VAN OOSTSTROOM (1970), die deze soort alleen noemt van grazige plaatsen aan rivierdijken, meent VAN STAVEREN (1972) dat ook de vindplaatsen in het Krijtdistrict rondom Vaals als natuurlijk moeten worden beschouwd.

Campanula patula L.; Ochten, grintbank aan de Waal, juli 1971 (opg. J. A. E. de Kleuver & J.); Wijk bij Duurstede, dijkberm, mei 1971 (opg. W. Vink & J.). Blijkens een recent onderzoek (VAN STAVEREN, 1972) komt deze soort in Nederland in slechts 6 uurhokken voor, alle gelegen in het stroomgebied van Oude IJssel, Waal en Rijn.

Caprifoliaceae

Linnaea borealis L.; Lheederzand, boswachterij Dwingelo, sept. 1971 (opg. G. J. Baaijens). Deze nieuwe vindplaats is nog rijker dan die van het naburige Schurenberg, die al jaren bekend was.

Caryophyllaceae

Agrostemma githago L.; Horst, L., W. van Kasteelse bossen, in braak liggende roggeakker, sinds 1968 in afnemend aantal (P. van de Munckhof). Zie *De Levende Natuur* 74, 1971, p. 264.

Cerastium holosteoides Fr. subsp. *holosteoides*; bij Hekelingen, W. van het veer naar Nieuw-Beijerland, langs het Spui, juni 1971 (Me., Dr. W. Möschl & Dr. S. J. van Ooststroom); tussen Nieuw-Beijerland en Goudswaard, langs het Spui, juni 1971 (H. Gaasenbeek); Puttershoek, N.-zijde van het veer, aug. 1969 (Dr. Ir. W. G. Beeftink); tussen Papendrecht en verkeersbrug, zandige smalle oever, tot $\frac{1}{4}$ km W. van de verkeersbrug over de Beneden Merwede, mei 1971 (Dr. Ir. W. G. Beeftink).

Cerastium holosteoides Fr. subsp. *pseudoholosteoides* Möschl; Nieuw-Beijerland, op dijk en in gors langs het Spui, mei 1971 (H. Gaasenbeek). Het wekt de indruk, dat van de beide „kale” ondersoorten van *Cerastium holosteoides*, die uitsluitend bekend zijn van het zoetwatergetijdengebied (VAN OOSTSTROOM, 1970), de subsp. *pseudoholosteoides* Möschl de zeldzaamste is.

Compositae

Bidens connatus Mühlenb. var. *anomalus* Farwell; Voorschoten, opgespoten terrein N. van Bijdorp, okt. 1971 (Me.).

Bidens frondosus L. var. *anomalus* Porter ex Fernald; Angeren, Gld., bij steenfabriek, aug. 1971 (Unio).

Cirsium eriophorum (L.) Scop.; Sommelsdijk, noordelijke dijk van de Christoffelpolder, aug. 1971 (opg. P. Spreuwenberg). Deze distel was tot nu toe alleen bekend van een paar plaatsen langs dijken op Z.-Beveland (HEUKELS-VAN OOSTSTROOM, 1970).

Crepis biennis L. f. *simplex* Koster & Ooststr.; tussen Asperen en Heukelum, Lingedijk, W. van de weg Leerdam-Brakel, aug. 1971 (v. d. B.); Gulpen, langs de weg naar Pesaken, okt. 1971 (v. d. B.). Van deze vorm van *Crepis biennis*, voor het eerst gevonden in 1942 te Amerongen (KOSTER & VAN OOSTSTROOM, 1943), waren nadien geen nieuwe vondsten bekend.

Crepis paludosa (L.) Moench; Zwartebroek, gem. Barneveld, juni 1971 (opg. J.). Deze soort komt buiten het Fluviatiele district en gebieden met „fluviatiele invloed” (b.v. de beekoevers in het Kempense district) in Nederland zeldzaam voor.

Hieracium auricula L. × *H. pilosella* L. (*H.* × *schultesii* F. W. Schultz); Driebergen, langs de weg naar Austerlitz, bij de rijksweg, sept. 1971 (opg. v. d. B.).

Pulicaria vulgaris Gaertn.; Werkendam, kribvak voormalige getijdzone, juli 1971 (G. H. J. de Kroon).

Xanthium riparium Itz. & Hertsch; Gendtsche Waarden, Gld., bij steenfabriek, aug. 1971 (Unio). In het stroomgebied van de Waal wordt deze soort als neofiet beschouwd (MULLER, 1971).

Cruciferae

Cardaminopsis arenosa (L.) Hayek; Ochten, grintbank aan de Waal, mei 1971 (opg. J.); Huissen, Rijnsoever, aug. 1971 (Unio).

Crambe maritima L.; Schoorl, aan landzijde van de buitenduinen, okt. 1971 (Mej. S. M. van der Baan); Burgsluis, Zeel., op zuidelijk havenhoofd, in vloedmerk, sept. 1971 (J. P. C. Boot, Me. & J. Viergever); Schelphoek, Serooskerke, Sch., op strandje naast werkhaven, sept. 1971 (opg. J. Viergever). Het aantal vondsten in Nederland van deze soort groeit gestadig: in 1968 12 vindplaatsen (VAN OOSTSTROOM & MENNEMA), in 1970 15 vindplaatsen (VAN OOSTSTROOM); thans is *Crambe maritima* van 25 vindplaatsen bekend (MENNEMA, in voorb.).

Lepidium latifolium L.; op de zuidelijke strekdam van het Ramsdiep ten Z. van Ens, N.O.-polder, juni 1971 (J. J. Kleuver & J. Knik).

Cyperaceae

Carex diandra Schrank; Lemselermaten, gem. Weerselo, hooiland, mei 1971 (J. A. Hoekstra). Volgens KERN & REICHGELT (1954) wordt deze soort, die buiten het Vechtplassengebied en N.W.-Overijssel reeds vrij zeldzaam werd genoemd; steeds zeldzamer door ontginning en herontginning van de geschikte groeiplaatsen.

Carex muricata L.; Cortenover, gem. Brummen, Bosje van Heyendaal, juni 1971 (P. Aukes); Zevenaar, in verwilderd arboretum achter het Juvenaat, langs pad, juni 1971 (P. Aukes). De nieuwe vondsten van deze voor ons land zeldzame *Carex*-soort vallen beide nagenoeg in het gebied, dat KERN & REICHGELT (1954) als zeer waarschijnlijke plaats van voorkomen noemen.

Carex pallescens L.; Mildam, Fr., aan polderdijk, mei 1971 (F. Rudolphy). Deze in O.- en Z.O.-Nederland algemene *Carex*-soort was nog nooit in Friesland gevonden.

Cyperus fuscus L.; Biesbosch, jonge rand langs Steurgat, ontstaan door dragline-werk, sept. 1969 (W. Loode).

Scirpus americanus Pers.; Horst, gem. Ermelo, opgespoten strandje langs Veluwemeer, aug. 1971 (opg. J. van Dijk). Deze zeldzame bies van zilte en brakke oevers (REICHGELT, 1956) houdt langs de IJsselmeerkust plaatselijk stand aan en in zoet water. Hiervan getuigt ook de vondst van 1957 in de kwelstrook van O.-Flevoland ten Z.W. van Elburg (VAN OOSTSTROOM & REICHGELT, 1958).

Euphorbiaceae

Euphorbia platyphyllos L.; Deest, Gld., in boomgaard, juli 1971 (Prof. Dr. A. S. Troelstra). Zie *Gorteria* 6, 1972, p. 9; Wijk bij Duurstede, aug. 1971 (opg. J. R. Marquart & mevr. W. Post-Kniphorst).

Mercurialis perennis L.; bij kasteel Middachten, maart 1971 (opg. E. J. Weeda). Zie *Gorteria* 6, 1972, p. 38.

Gramineae

Brachypodium pinnatum (L.) P. B.; Driel, spoordijk, aug. 1971 (Unio). Buiten Z. Limburg is dit gras in Nederland van slechts enkele plaatsen bekend.

Bromus erectus Huds.; bos te Oosterhout, Gld., mei 1971 (Unio). Buiten Z.-Limburg is deze soort in Nederland slechts van enkele plaatsen langs de grote rivieren bekend.

Bromus tectorum L.; Gorredijk, ruderaal terrein, juni 1971 (F. Rudolphy). De eerste vondst in Friesland van deze soort, die in het Duindistrict algemeen en in het Fluviatiele district vrij algemeen is (HEUKELS-VAN OOSTSTROOM, 1970). Misschien adventief?

Catapodium marinum Hubbard; Oost-Vlieland, bij aanlegsteiger, juni 1971 (F. Rudolphy). Dit gras was slechts bekend van Texel, Terschelling, Goeree, Walcheren en W.-Zeeuws-Vlaanderen (HEUKELS-VAN OOSTSTROOM, 1970).

Melica uniflora Retz.; Z.O. van Gasteren, Dr., De Stobben, aug. 1971 (W. Ph. ten Klooster). In de uitvoerige soortenlijst, die BARKMAN (1971) van dit Noorddrentse bosje geeft, komt dit gras, dat buiten het Krijt-, Löss- en Subcentreuropedistrict zeer zeldzaam is, niet voor.

Setaria glauca (L.) P. B.; Odoorn, langs zandweg, zomer 1971 (J. H. Hilbrands). Volgens HEUKELS-VAN OOSTSTROOM (1970) ontbrak deze soort, die overigens elders in Nederland vrij zeldzaam is, in het Drentse district.

Juncaceae

Juncus alpino-articulatus Chaix ex Vill. subsp. *arthrophyllus* (Brenner) Reichg.; Boddenbroek, in het blauwgrasland, sept. 1971 (E. J. Weeda). Volgens REICHGELT (1964) was deze soort recent slechts bekend uit het Fluviatiele district van verschillende plaatsen in de Ooy bij Nijmegen en van Bemmelen en uit het Subcentreuropedistrict van Losser.

Juncus bulbosus L.; Ouddorp, ijsbaan tegenover Jonkerstee, rand Middelduinen, juni 1971 (H. Gaasenbeek). Deze in het oosten en zuiden van Nederland algemene soort is op de Zeeuwse en Zuidhollandse eilanden uiterst zeldzaam.

Labiatae

Galeopsis pubescens Bess.; Odoorn, langs zandweg, zomer 1971 (J. H. Hilbrands). Wellicht komt deze soort oorspronkelijk op een paar plaatsen in Drente voor (HEUKELS-VAN OOSTSTROOM, 1970).

Glechoma hederacea L. met rose bloemen; Schoonebeek, berm van de weg naar Emlichheim, april 1971 (E. J. Weeda).

Scutellaria minor Huds.; Lierop, gem. Someren, N.-Br., Het Broek, in verlande veenputten op de horstjes, sept. 1971 (W. Iven). Deze soort is in Nederland sterk achteruitgegaan en wordt nog slechts op een tiental plaatsen aangetroffen.

Teucrium scorodonia L.; Terschelling, sept. 1958 (Dr. I. W. G. Beefink). Dit is de eerste vondst op de Waddeneilanden van deze soort.

Lentibulariaceae

Pinguicula vulgaris L.; Zwartebroek, gem. Barneveld, juni 1971 (opg. J.). Het aantal uurhokken van deze soort in Nederland is sinds het begin van deze eeuw teruggelopen van 144 tot 9; volgens een globale schatting komen er thans in ons land nog 150 tot 200 exemplaren van het vetblad voor (SCHIMMEL, 1968).

Liliaceae

Gagea lutea (L.) Ker-Gawl.; Schoorl, in verwaarloosd bosrestant, maart 1971 (Mej. S. M. van der Baan). Zie *Gorteria* 5, 1971, p. 264.

Gagea spathacea (Hayne) Salisb.; Havelte, Kamperzand, in de westelijke bosrand van Het Schier, maart 1971 (W. Ph. ten Klooster).

Gagea villosa (Bieb.) Duby; Mijnsheerenland, 't Hof van Moerkerken, juni 1971 (Mevr. E. E. Ruys-Stork). Tot voor kort werd deze soort voor onze flora als verdwenen beschouwd (VAN OOSTSTROOM & REICHEL, 1964). Met de vondst van Deventer in 1969 (VAN OOSTSTROOM & MENNEMA, 1970) is *Gagea villosa* thans van 2 plaatsen bekend.

Tulipa sylvestris L.; Hekelingen, langs Toldijk en Schuddebeursdijk, april 1971 (H. Gaasenbeek).

Najadaceae

Najas marina L.; Waterleidingplas, gem. Loosdrecht, aug. 1971 (F. van Ommen). Volgens DE WILDE (1964) was deze soort in recente tijd alleen bekend van Wormer, Jisp, het Ilpenveld, het Naardermeer, Botshol en de Nieuwkoopse plassen.

Orchidaceae

Epipactis helleborine (L.) Crantz; Robbenoordbosch, Wieringermeer, aug. 1971 (R. Geesink). Deze in Nederland vrij algemene orchidee was in het Hafdistrict slechts bekend van een drietal vindplaatsen in de omgeving van Amsterdam

Orobanchaceae

Orobanche minor Sm.; Vollenhove, spontaan in tuin op *Pelargonium zonale*, mei 1971 (C. M. Mortier).

Papaveraceae

Glaucium flavum Crantz; Schoorl, buitenduinen, kiemplantjes, later verloren gegaan, sept. 1971 (opg. C. van Orden); Scheveningen, spontaan in tuin, reeds 15 jaar standhoudend, 1971 (J. F. ten Hove). Zie *De Levende Natuur* 74, 1971, p. 228. De recente vondsten bij Schoorl „aan Zee”, op Texel (VAN OOSTSTROOM & MENNEMA, 1971) en op Schiermonnikoog (GREMMEN & KREMERS, 1971) hebben de noordgrens

van deze soort, die volgens HEUKELS-VAN OOSTSTROOM (1970) bij Zandvoort lag, aanmerkelijk verschoven.

Papaver dubium L. × *P. rhoeas* L. (*P.* × *expectatum* Fedde); Ouddorp, parkeerplaats, juni 1971 (H. Gaasenbeek).

Papilionaceae

Genista pilosa L. var. *sylvatica* Boenningh.; Vriezenveen, Bruine Haar, langs provinciale weg Kloosterhaar-Langeveen, juni 1971 (J. J. Kleuver).

Genista tinctoria L.; Bourtange, Soldatendijk, zeer veel, juni 1971 (opg. J. van Dijk & W. de Wilde). Deze op de Waddeneilanden en nabij de rivieren vrij zeldzame soort, is elders zeer zeldzaam (HEUKELS-VAN OOSTSTROOM, 1970).

Sarothamnus scoparius (L.) Wimm. ex Koch var. *andreasus* (Puissant) Dipp.; Worth-Rhedensche Zand, gem. Rheden, in heide, mei 1971 (Mej. T. Riddering). Deze variëteit met rode zwaarden was in het wild in Nederland nog slechts gevonden in Het Broek bij Arnhem in 1944 en op het Zuidveld bij Sellingen, Gr., in 1951.

Trifolium dubium Sibth. f. *umbellatum* (Knaf) Ooststr.; Norg, in braakliggend graanveld, juli 1971 (Dr. P. W. Leenhouts). Van deze forma met de hoofdjes in kransen of schermen aan het eind van de stengel was in ons land slechts een tiental vondsten bekend, waarvan de meeste dateren van vóór 1950.

Polygonaceae

Rumex scutatus L.; Doornenburg, kop van Pannerden, oeverbescherming van losse stenen, aug. 1971 (Unio).

Ranunculaceae

Myosurus minimus L.; Terhorne, Fr., in stukgetrapt weiland, mei 1971 (F. Rudolphy); Langbroek, U., weidedam, mei 1971 (opg. J. R. Marquart).

Ranunculus arvensis L.; Wijk bij Duurstede, aug. 1971 (opg. J. R. Marquart).

Scrophulariaceae

Antirrhinum orontium L.; Grevenbicht, L., verlaten grintgroeve aan de Maas, sept. 1971 (Ad. & Me.). Deze soort was vroeger vrij algemeen in het Fluviaatiele, het Gelderse en het Kempense district en niet zeldzaam in Z.-Limburg, maar is thans sterk in aantal vindplaatsen verminderd (HEUKELS-VAN OOSTSTROOM, 1970). Behalve een opgave van een adventieve vondst zijn ons slechts 6 vindplaatsen bekend.

Veronica anagallis-aquatica L. × *V. catenata* Penn. (= *V.* × *lackschewitzii* Keller); Sliedrecht, bij spoorbrug, sept. 1971 (W. H. A. van Meerkerk).

Veronica longifolia L.; Heeten, Ov., in wegberm Z. van het dorp, okt. 1971 (A. M. Sinnige); langs de weg Bentelo-Delden, aan slootkant, aug. 1971 (opg. E. J. Weeda). Hoewel HEUKELS-VAN OOSTSTROOM (1970) deze soort noemen van de Overijsselse Vecht en de Dinkel, is het niet onmogelijk, dat deze beide Overijsselse vondsten toch betrekking hebben op verwilderde sierplanten.

Solanaceae

Solanum dulcamara L. met witte bloemen; Nieuw-Beijerland, langs het Spui, aug. 1971 (H. Gaasenbeek).

Umbelliferae

- Crithmum maritimum* L.; Zierikzee, De Val, sept. 1971 (J. P. C. Boot & J. Viergever).
Ondanks de martelgang van *Crithmum maritimum* in Zeeland (DE VISSER, 1960) blijkt de soort toch nog steeds in deze provincie te worden gevonden.
- Eryngium campestre* L., vergroening; Leuven, gem. Duiven, Gld., op dijk, aug. 1971 (Unio).
- Sanicula europaea* L.; De Weust, Z. van steengroeve bij Ratum, Winterswijk, mei 1971 (Dr. C. Bas).

Urticaceae

- Parietaria judaica* L.; Fort Pannerden, uiterwaard aan de Waal, tussen stenen, aug. 1971 (Unio).
- Parietaria officinalis* L.; Renesse, onder ligusterheg, sept. 1971 (J. P. C. Boot & Me.).
Deze soort was in Zeeland niet meer gevonden sinds 1897 (MENNEMA & SEGAL, 1967). Het is moeilijk deze vondst in relatie te brengen met kastelen, kloosters, e.d., waar *Parietaria officinalis* in vroegere tijden werd gekweekt (MENNEMA, 1971).

Literatuur

- BARKMAN, J. J., 1971. Over de flora en vegetatie van drie Noorddrentse bosjes. *Gorteria* 5(7/10), p. 123-132.
- GREMMEN, N. J. M. & J. W. P. M. KREMERS, 1971. De flora van de Nederlandse, Duitse en Deense Waddeneilanden. Nijmegen.
- HEUKELS-VAN OOSTSTROOM (bew. S. J. VAN OOSTSTROOM), 1970. Flora van Nederland, 16e druk. Groningen.
- KERN, J. H. & TH. J. REICHGELT, 1954. *Carex*, Flora Neerlandica I(3).
- KOSTER, JOS. TH. & S. J. VAN OOSTSTROOM, 1943. Een nieuwe vorm van *Crepis biennis* L. *Ned. Kruidk. Arch.* 53, p. 72-74.
- MENNEMA, J., 1965. De verspreiding van *Leucojum aestivum* L. in Nederland en België. *Gorteria* 2(10), p. 121-128.
- , 1971. Glaskruid op Schouwen. *Sterna* 15(4), p. 68-72.
- , in voorb. *Zeekool* (*Crambe maritima* L.) in Nederland.
- & S. SEGAL, 1967. Het geslacht *Parietaria* L. in Nederland, 2. *Gorteria* 3(8), p. 109-118.
- MULLER, F. M., 1971. *Xanthium riparium* Itz. & Hertsch. In: Neofieten van Midden-Nederland. *Gorteria* 5(7/10), p. 145-146.
- OOSTSTROOM, S. J. VAN, 1970. Floristische notities 80-85. *Gorteria* 5(4), p. 49-54.
- & J. MENNEMA, 1968. Overzicht der vondsten van *Crambe maritima* L. in Nederland. *Gorteria* 4(1), p. 2-5.
- & —, 1970. Nieuwe vondsten van zeldzame planten in Nederland, hoofdzakelijk in 1969. *Gorteria* 5(5), p. 65-74.
- & —, 1971. Nieuwe vondsten van zeldzame planten in Nederland, hoofdzakelijk in 1970. *Gorteria* 5(12), p. 269-280.
- & TH. J. REICHGELT, 1958. Nieuwe vondsten van zeldzame planten in Nederland in 1957. *De Levende Natuur* 61(6), p. 135-142.
- & —, 1964. Liliaceae, Flora Neerlandica I(6), p. 97-146.
- REICHGELT, TH. J., 1956. Cyperaceae, Flora Neerlandica I(4).
- , 1964. Juncaceae, Flora Neerlandica I(6), p. 164-209.
- SCHIMMEL, H. J. W., 1968. *Leven en laten leven*. Amsterdam.
- STAVEREN, M. G. C. VAN, 1972. *Campanulaceae van Nederland*. Verslag doctoraal onderzoek. Leiden.
- VISSER, A. DE, 1960. De martelgang van *Crithmum maritimum* L. in Zeeland. *Correspondentieblad Rijksherbarium* 17, p. 182-184.
- WILDE, W. J. J. O. DE, 1964. *Najadaceae*; Flora Neerlandica I(6), p. 93-96.

B. Adventieve soorten

Boraginaceae

Anchusa ochroleuca Bieb.; Zandijk, op met zand opgehoogd terrein, okt. 1971 (T. Edam & C. Smallemburg).

Borago officinalis L.; Ede, industrieterrein, juli 1971 (opg. R.-J. Bijlsma); Langbroek, U., in akker, aug. 1971 (opg. J. R. Marquart); Heiloo, langs wegrand, juli 1971 (opg. F. Sollman); tussen Wormerveer en Oost-Knollendam, in wegberm langs de Zaan, aug. 1971 (A.); Nieuwvliet, Zeel., aan dijkvoet, misschien verwilderd, 1971 (Me.).

Lappula squarrosa (Retz.) Dum.; Winterswijk, langs de weg naar Meddo, juni 1971 (opg. v. d. B.); Velsen, industrieterrein, in berm van nieuw aangelegde weg, juni 1971 (A.).

Cannabaceae

Cannabis sativa L.; Zandijk, op met zand opgehoogd terrein, okt. 1971 (opg. T. Edam).

Caryophyllaceae

Pterorhagia prolifera (L.) P. W. Ball; Amsterdam, voormalig Rembrandtpark, aug. 1971 (J. M. Verkooyen).

Viscaria vulgaris Bernh.; Pijnacker, ruderaal terrein, aug. 1971 (opg. J. R. Marquart).

Chenopodiaceae

Atriplex hortensis L.; Fort Pannerden, uiterwaard aan de Waal, aug. 1971 (Unio).

Chenopodium giganteum Don; Ameide, vuilnisstortplaats, okt. 1971 (v. d. B.).

Chenopodium opulifolium Schrad. ex Koch & Ziz; Utrecht, bij meelfabriek Sol, Lage Weide, sept. 1971 (v. d. B.); Vreeswijk, langs rijksweg, okt. 1971 (v. d. B.).

Chenopodium pumilio R. Br.; Grevenbicht, L., verlaten grintgroeve aan de Maas, sept. 1971 (Ad. & Me.).

Chenopodium schraderianum Roem. & Schult.; Krommenie, vuilnisstortplaats, sept. 1971 (A.).

Kochia scoparia (L.) Schrad. subsp. *densiflora* (Turcz. ex Moq.) Aellen; Utrecht, meelfabriek Sol, Lage Weide, sept. 1971 (Ad., v. d. B., Prof. Dr. S. E. de Jongh & Me.); bij Odijk, langs rijksweg, sept. 1971 (opg. J. R. Marquart & mevr. W. Post-Kniphorst); Vianen, langs rijksweg, sept. 1971 (opg. v. d. B.); N. van 's-Hertogenbosch, bij rondweg, sept. 1971 (H. C. Greven).

Salsola kali L. var. *tenuifolia* Tausch; Utrecht, Lage Weide, wegkant, sept. 1971 (Ad., v. d. B., Prof. Dr. S. E. de Jongh & Me.); bij Odijk, langs rijksweg, sept. 1971 (opg. J. R. Marquart & mevr. W. Post-Kniphorst); Lexmond, langs rijksweg, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Vianen, langs rijksweg, sept. 1971 (opg. v. d. B.); langs rijksweg Dordrecht-Moerdijk, sept. 1971 (J. L. Mol & Q.).

Compositae

Artemisia lloydii Rouy; Amsterdam-Oost, fabrieksterrein, okt. 1971 (Joh. Bolman).

Artemisia ludoviciana Nutt.; Zaandam, okt. 1971 (T. Edam).

Bidens bipinnatus L.; Amerongen, vuilnisstortplaats, sept. 1971 (opg. J.).

- Bidens subalternans* DC.; Utrecht, bij meelfabriek Sol, Lage Weide, sept. 1971 (Ad., v. d. B., Prof. Dr. S. E. de Jongh & Me.).
- Calendula arvensis* L.; Zaandam, vuilnisstortplaats, juli 1971 (A.).
- Carthamus tinctorius* L.; Huissen, Gld., Looweer, aug. 1971 (Unio); Vreeswijk, langs rijksweg, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Vianen, langs rijksweg, aug. 1971 (opg. v. d. B.); Leerdam, station, aug. 1971 (opg. v. d. B.); Akersloot, vuilnisstortplaats, juli 1971 (A.); Scheveningen, op braakliggend terrein, sept. 1971 (Q.); Tilburg, spontaan in tuin, vermoedelijk uit vogelzaad, juni 1971 (A. Klop).
- Cirsium oleraceum* (L.) Scop.; Smilde, Dr., spontaan in een ongemaaide wilde rand van een tuinvijver, 1968/1969 (Th. A. Beijlen); Fort Pannerden, uiterwaard aan de Waal, aug. 1971 (Unio); Oostkil Biesbosch, gem. Made en Drimmelen. Z.-zijde van de nieuwe haven bij Hank in talud tussen weg en pas aangelegde beplantingsstrook, sept. 1971 (opg. D. R. Veenhuizen).
- Crepis nicaeensis* Balb.; Rhenen, wegberm, juni 1971 (opg. J.).
- Crepis sancta* (L.) Babc. subsp. *nemausensis* (Gouan) Babc.; Rijnsburg, bouwterrein Valkenburgerweg, mei 1971 (Prof. Dr. S. E. de Jongh).
- Crepis setosa* Hall. f.; Ochten, nieuwe wegberm, juli 1971 (opg. J.).
- Gnaphalium luteo-album* L.; Zaandijk, op aangevoerd zand, sept. 1971 (T. Edam).
- Guizotia abyssinica* (L.) Cass.; Oudenrijn, op diverse plaatsen langs aanvoerwegen verkeersplein, sept.-okt. 1971 (opg. v. d. B.); Leiden, in tuintje, okt. 1971 (v. d. B.); langs rijksweg Dordrecht-Moerdijk, sept. 1971 (J. L. Mol & Q.).
- Iva xanthiifolia* (Fresen.) Nutt.; tussen Vreeswijk en Jutphaas, langs het kanaal, sept. 1971 (opg. v. d. B.); Veenendaal, wegberm, sept. 1971 (J.).
- Lactuca virosa* L.; Zaandam, vuilnisstortplaats, aug. 1971 (A.).
- Picris echioides* L.; Assendelft, vuilnisstortplaats, juli 1971 (A.).
- Senecio inaequidens* DC.; langs de weg Meeressen-Houthem, bij spoorwegovergang, okt. 1971 (opg. v. d. B.). Zie ook *Natuurh. Maandbl.* 61, 1972, p. 43.
- Silybum marianum* (L.) Gaertn.; Ameide, bij meelfabriek, aug. 1971 (opg. v. d. B.); Heugem, bij Maastricht, braakliggend terrein, juni 1971 (opg. v. d. B.).
- Stenactis strigosa* (Mühlent. ex Willd.) DC.; Fort Pannerden, uiterwaard aan de Waal, aug. 1971 (Unio).
- Verbesina encelioides* (Cav.) Benth. & Hook.; Utrecht, meelfabriek Sol, Lage Weide, sept. 1971 (Ad., v. d. B., Prof. Dr. S. E. de Jongh & Me.).
- Xanthium riparium* Itz. & Hertsch; Utrecht, bij meelfabriek Kanaalweg, sept. 1971 (Ad., v. d. B., Prof. Dr. S. E. de Jongh & Me.); Zaandijk, op met zand opgehoogd terrein, okt. 1971 (T. Edam); Voorschoten, opgespoten terrein N. van Bijdorp, okt. 1971 (Me.); Nieuwendijk, langs Haringvliet, aug. 1971 (W. de Munck & P. A. Slim).
- Xanthium spinosum* L.; Zaandijk, op met zand opgehoogd terrein, okt. 1971 (T. Edam).
- Xanthium strumarium* L.; Amerongen, ruderaal wegberm, juli 1971 (opg. J.); Zaandijk, op met zand opgehoogd terrein, okt. 1971 (T. Edam).

Convolvulaceae

- Ipomoea hederacea* Jacq.; tussen Vlaardingen en Maassluis, langs de Nieuwe Waterweg, aug. 1968 (Dr. Ir. W. G. Beeftink).
- Ipomoea quamoclit* L.; Utrecht, bij meelfabriek Kanaalweg, okt. 1971 (v. d. B.).

Cruciferae

- Barbarea verna* (Mill.) Aschrs.; Velsen, industrieterrein, in berm van nieuw aangelegde weg, juni 1971 (A.).
- Brassica juncea* (L.) Czern.; Vreeswijk, langs rijksweg, okt. 1971 (v. d. B.); Oosterwijk bij Leerdam, aan de Lingedijk, okt. 1971 (v. d. B.).
- Bunias orientalis* L.; Driel, spoordijk, aug. 1971 (Unio); Castricum, vuilnisstortplaats, juni 1971 (A.).
- Camelina sativa* (L.) Crantz; Assendelft, vuilnisstortplaats, juni 1971 (A.).
- Descurainia pinnata* (Walt.) Britt. var. *brachycarpa* (Richards.) Fern.; Utrecht, bij meelfabriek Sol, Lage Weide, aug. 1971 (opg. v. d. B.).
- Eruca vesicaria* (L.) Cav.; Assendelft, vuilnisstortplaats, juni 1971 (A.).
- Isatis tinctoria* L.; Castricum, vuilnisstortplaats, juni 1971 (A.).
- Lepidium austrinum* Small; Utrecht, bij meelfabriek Sol, Lage Weide, sept. 1971 (Ad., v. d. B., Prof. Dr. S. E. de Jongh & Me.).
- Lepidium densiflorum* Schrad.; Elst, Gld., ruderaal terrein, aug. 1971 (Unio); Fort Pannerden, uiterwaard aan de Waal, aug. 1971 (Unio).
- Lepidium virginicum* L.; Elden, Gld., Rijnsoever Meinerswijk, sept. 1971 (Unio); Veenendaal, stationsterrein, sept. 1971 (opg. M. Koelewijn); Steyl, gem. Tegelen, in grand, juni 1971 (Me.).
- Malcolmia maritima* (L.) R.Br.; Zaandijk, vuilnisstortplaats, mei 1971 (A.).
- Neslia paniculata* (L.) Desv.; Wormerveer, vuilnisstortplaats, juni 1971 (A.).
- Rorippa austriaca* (Crantz) Besser; Doornenburg, Gld., langs Rijndijk van de Nicolaas- en Klompenwaard, juni 1971 (Ad. & Me.); Lopik, langs de Lek, juli 1971 (opg. v. d. B.).
- Sisymbrium chrysanthum* Jord.; Zaandam, vuilnisstortplaats, juli 1971 (A.).
- Sisymbrium irio* L.; Uitgeest, vuilnisstortplaats, juni 1971 (A.); Zaandam, vuilnisstortplaats, aug. 1971 (A.).

Cuscutaceae

- Cuscuta campestris* Yuncker; Oranjezon, Zeel., op rode bieten, okt. 1971 (A. de Visser).

Euphorbiaceae

- Ricinus communis* L.; Zaandijk, op met zand opgehoogd terrein, okt. 1971 (opg. T. Edam).

Gentianaceae

- Centaurium littorale* (Turner) Gilmour; Amsterdam, industrieterrein ten Z. van de Hem-centrale, juli 1971 (J. M. Verkooyen).
- Centaurium pulchellum* (Sw.) Druce; Amsterdam, industrieterrein ten Z. van de Hem-centrale, massaal op open plaatsen, juli 1971 (J. M. Verkooyen).

Geraniaceae

- Geranium macrorrhizum* L.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, juni 1971 (A.).

Gramineae

- Bromus madritensis* L.; Stroe, stationsterrein, mei 1971 (v. d. B.).
- Cenchrus pauciflorus* Benth.; Dordrecht, rijksweg naar Moerdijk, in berm, sept. 1971 (J. L. Mol & Q.).

- Echinochloa crus-galli* (L.) P. B. var. *frumentacea* (Roxb.) W. F. Wight; Elden, Gld., Meinerswijk, Rijnsoever, sept. 1971 (Unio); Deest, ruderaal dijkberm, sept. 1971 (opg. Floristenclub Gelderse Vallei); Utrecht, Uraniumweg, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Vreeswijk, braakliggend terrein in het dorp, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Lisse, ruderaal terrein, nov. 1971 (A. Philippo); Zwammerdam, bij meelfabriek, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Ameide, bij meelfabriek, aug. 1971 (opg. v. d. B.).
- Eleusine indica* (L.) Gaertn.; Dordrecht, rijksweg naar Moerdijk, in berm, sept. 1971 (J. L. Mol & Q.).
- Eragrostis megastachya* (Koel.) Link; Rotterdam, Schiekade, tussen de rails, aug. 1971 (Q.).
- Eragrostis multicaulis* Steud.; Rotterdam, Schiekade en Waalhaven, aug. 1971 (Q.).
- Eragrostis poaeoides* P. B.; Rotterdam, Schiekade, aug. 1971 (Q.).
- Panicum capillare* L.; Rotterdam, Doklaan, tussen de rails, aug. 1971 (Q.).
- Panicum laevifolium* Hack.; Wageningen, terrein graanoverslagbedrijf, aug. 1971 (Dr. F. M. Muller); Dordrecht, rijksweg naar Moerdijk, in berm, sept. 1971 (J. L. Mol & Q.).
- Polypogon monspeliensis* (L.) Desf.; Krommenie, vuilnisstortplaats, sept. 1971 (A.).
- Sorghum halepense* (L.) Pers.; Terschuur, aan het eind van autoweg, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Jutphaas, langs rijksweg, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Vreeswijk, langs rijksweg, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Heemskerk, in een wortelenveld, sept. 1971 (A.); Krommenie, vuilnisstortplaats, sept. 1971 (A.); Lexmond, bij school, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Leerdam, aan de voet van de stadsmuur langs de Linge, okt. 1971 (opg. v. d. B.); N. van 's-Hertogenbosch, bij rondweg, sept. 1971 (H. C. Greven).
- Sorghum vulgare* Pers.; Lunteren, bij meelfabriek bij het station, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Assendelft, vuilnisstortplaats, sept. 1971 (A.); Zwammerdam, bij meelfabriek langs de Rijn, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Bodegraven, langs de weg naar Zwammerdam, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Gouda, braakliggend terrein in de binnenstad, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Empel bij 's-Hertogenbosch, langs rondweg bij de Maasbrug, sept. 1971 (opg. v. d. B.); id. (H. C. Greven).
- Triticum turgidum* L.; Vreeswijk, uiterwaarden onder de Lekbrug, juli 1971 (opg. v. d. B.).

Hydrophyllaceae

- Phacelia tanacetifolia* Benth.; Heiloo, langs wegrand, juli 1971 (opg. F. Sollman); Leiden, De Waard, ruderaal terrein, juli 1971 (E. Vijsma); id., okt. 1971 (Dr. W. J. J. O. de Wilde).

Labiatae

- Salvia reflexa* Hornem.; Velsen, Midden Herenduin, vermoedelijk aangevoerd met vogelvoer, nov. 1971 (P. A. Bakker); Rotterdam, Doklaan, tussen de rails, aug. 1971 (Q.).
- Stachys annua* (L.) L.; Rijswijk, Z.-H., Huis te Lande, tussen *Daucus carota*, aug. 1971 (H. Zevenbergen).
- Teucrium chamaedrys* L. subsp. *germanicum* (F. Hermann) Rech. f.; 's-Gravenhage, Sportlaan, sept. 1971 (Prof. Dr. Ir. J. L. van Soest).

Lythraceae

Lythrum hyssopifolia L.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, juli 1971 (A.).

Malvaceae

Abutilon theophrasti Med.; Bedum, okt. 1971 (opg. Dr. Fop. I. Brouwer); Wijhe, op uiterwaard, sept. 1971 (opg. G. J. Veerman); De Meern, langs rijksweg, sept. 1971 (opg. v. d. B.); IJsselstein, bij meelfabriek, sept. 1971 (opg. v. d. B.); Houten, bij meelfabriek, sept. 1971 (opg. v. d. B.); Bodegraven, Broekhovense Put, sept. 1971 (opg. v. d. B.); Waddinxveen, bij meelfabriek, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Gouda, Bloemendaal, aug. 1971 (opg. v. d. B.); Ameide, bij meelfabriek, aug. 1971 (opg. v. d. B.).

Anoda cristata (L.) Schldl.; Utrecht, bij meelfabriek Sol, Lage Weide, aug. 1971 (v. d. B.).

Lavatera thuringiaca L.; Weesp, bij meelfabriek te Driemond, gem. Amsterdam, aug. 1971 (v. d. B.).

Moraceae

Ficus carica L.; Ventjagersplaat, Haringvliet, op strekdam, aug. 1971 (opg. W. de Munck & P. A. Slim).

Papaveraceae

Roemeria hybrida (L.) DC.; Westzaan, terrein Molenaars kindermeeffabriek, mei 1971 (A.).

Papilionaceae

Cerantonia siliqua L.; Utrecht, bij meelfabriek Kanaalweg, kiemplanten, aug. 1971 (v. d. B.). Zie *Gorteria* 5, 1970, p. 5.

Galega officinalis L.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, juli 1971 (A.).

Glycine max (L.) Merr.; Ameide, graanlosplaats aan de Lek, sept. 1971 (opg. v. d. B.).

Lens culinaris Med.; Krommenie, vuilnisstortplaats, juli 1971 (A.); Wormerveer, vuilnisstortplaats, juli 1971 (A.).

Lupinus angustifolius L.; Leiden, De Waard, ruderaal terrein, juli 1971 (E. Vijsma).

Melilotus indicus (L.) All.; Akersloot, vuilnisstortplaats, juli 1971 (A.); Velsen, industrieterrein, juni 1971 (A.).

Trifolium aureum Poll.; Bemmelen, Gld., op binnenplaats, aug. 1971 (Unio).

Trifolium resupinatum L.; Ochten, berm van nieuwe weg, juli 1971 (opg. J.); Wijk bij Duurstede, aug. 1971 (opg. J. R. Marquart & mevr. W. Post-Kniphorst); IJmuiden, Herenduinweg, juni 1971 (opg. C. Groot); Amsterdam-W., terrein graanoverslagbedrijf, sept. 1971 (Joh. Bolman); Vianen, Lekbrug, juli 1971 (opg. v. d. B.); id., langs rijksweg bij afrit Hagestein, aug. 1971 (opg. v. d. B.); Nieuw-Beijerland, langs straat in nieuwbouw, aug. 1971 (opg. v. d. B.); Loevestein, op Schouwendijk aan Waal-zijde, juli 1971 (G. H. J. de Kroon); 's-Hertogenbosch, langs rondweg bij de Maasbrug, sept. 1971 (opg. v. d. B.); id. (H. C. Greven).

Trifolium resupinatum L. met witte bloemen; langs rijksweg Dordrecht-Moerdijk, sept. 1971 (J. L. Mol & Q.).

Vicia lutea L.; Oostvoorne, Brielseweg, in nieuwe berm langs fietspad, juli 1971 (P. de Mey).

Plantaginaceae

Plantago afra L.; Rotterdam, Waalhaven, in rails, sept. 1971 (P. de Mey).

Plantago indica L.; Zandijk, op met zand opgehoogd terrein, okt. 1971 (opg. T. Edam).

Polygonaceae

Polygonum pensylvanicum L.; Amerongen, ruderaal wegberm, okt. 1971 (opg. J. M. Koelewijn & J. Mulder); Voorschoten, opgespoten terrein N. van Bijdorp okt. 1971 (Me.).

Portulacaceae

Claytonia sibirica L.; 's-Graveland, Gooilust, april 1971 (W. Hoogmoed).

Ranunculaceae

Delphinium ajacis L.; Assendelft, vuilnisstortplaats, juli 1971 (A.); Domburg, wegberm, aug. 1971 (D. L. Koppenhol).

Resedaceae

Reseda alba L.; Wageningen, steenfabriek De Blauwe Kamer, op steenpuin, sept. 1971 (J.).

Rosaceae

Potentilla norvegica L.; Bemmelse Waard, Gld., in uiterwaard, aug. 1971 (Unio); Haarlem, nabij station, 1971 (F. W. C. G. Rothe). Zie De Levende Natuur 74, 1971, p. 184.

Potentilla recta L.; Deventer, W. van de IJssel, spoordijkhelling, juni 1971 (E. J. Weeda); Diemen, ringspoorbaan, juni 1971 (D. J. Ekkelenkamp).

Rubiaceae

Asperula arvensis L.; Assendelft, vuilnisstortplaats, juni 1971 (A.).

Scrophulariaceae

Linaria bipartita (Vent.) Willd.; Diemen, in plantsoen, juni 1971 (D. J. Ekkelenkamp).

Linaria repens (L.) Mill.; Z. van Baarle-Nassau, langs spoorlijn nabij Belgische grens, juli 1971 (Q.).

Linaria spuria (L.) Mill.; Woubrugge, langs fietspad langs Wijde Aa, juli 1971 (R. van der Meijden).

Linaria tournefortii (Poir.) Steud.; Ede, zandhopen Kreelseheide, sept. 1970 (J.).

Solanaceae

Datura ferox L.; Utrecht, bij meelfabriek Sol, Lage Weide, sept. 1971 (Ad., v. d. B., Prof. Dr. S. E. de Jongh & Me.); Serooskerke, Sch., in tuin, sept. 1971 (opg. P. M. Zorge).

Nicandra physalodes (L.) Gaertn.; Vreeswijk, braakliggend terrein, okt. 1971 (opg. v. d. B.); Oosterwijk bij Leerdam, langs de Linge, okt. 1971 (opg. v. d. B.).

Nicotiana rustica L.; Eerbeek, braakliggend terrein langs spoorlijn, aug. 1971 (opg. v. d. B.); Wageningen, bij steenfabriek De Blauwe Kamer, aug. 1971 (W. Vink & J.).
Solanum rostratum Dunal; Voorschoten, erf boerderij, okt. 1971 (J. J. M. van Alphen).
Solanum sisymbriifolium Lamk.; Friesche Palen, Fr., Kromhoek, bij boerderij, okt. 1971 (A. de Boer); Amsterdamse Waterleidingduinen, op bospad, vermoedelijk met fazantenvoer aangevoerd, okt. 1971 (E. Aartse).
Solanum triflorum Nutt.; Koog aan de Zaan, Rooswijk, ruderaal terrein, okt. 1971 (opg. C. Smalenburg).
Solanum villosum Mill.; Hillegersberg, bij school, juli 1971 (v. d. B.).

Umbelliferae

Ammi visnaga (L.) Lamk.; Ochten, Waaloever, juli 1971 (opg. J.); Oosterwijk bij Leerdam, langs de Linge, okt. 1971 (opg. v. d. B.); N. van 's-Hertogenbosch, bij rondweg, sept. 1971 (H. C. Greven).
Bifora radians Bieb.; Westzaan, terrein Molenaars kindermeelfabriek, mei 1971 (A.).
Caucalis platycarpus L.; Westzaan, terrein Molenaars kindermeelfabriek, mei 1971 (A.).

C. Verwilderde soorten

Amaryllidaceae

Leucojum vernum L.; Den Haag, park Zorgvliet, maart 1971 (opg. R. M. van Urk).
Narcissus pseudo-narcissus L.; Hazerswoude, Riethoornse Polder, tussen braamstruiken in geïsoleerd geriefhoutbosje, mei 1970 (A. Pellekooren).

Buddlejaceae

Buddleja davidii Franch.; Veerse Meer, Middelpaten, sept. 1963 (W. de Munck).

Caryophyllaceae

Silene coeli-rosa (L.) A. Br.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, sept. 1971 (A.).

Commelinaceae

Tradescantia virginiana L.; Nieuw-Beijerland, nabij scheepswerf, juni 1971 (opg. W. de Munck & P. A. Slim).

Compositae

Coreopsis tinctoria Nutt.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, juli 1971 (A.).
Hieracium aurantiacum L.; Boertange, Soldatendijk, juni 1971 (opg. J. van Dijk & W. de Wilde); Ede, langs landweg, juli 1971 (opg. v. d. B.); Driebergen, „Hydepark”, langs zonnige bosrand, sept. 1971 (opg. v. d. B.); Kruiningen, Zeel., wegberm van de Stationsweg, juni 1971 (opg. P. A. Slim); Heer, L., op braakliggend terrein, okt. 1971 (opg. v. d. B.).
Tragopogon porrifolius L.; Krommendijk, bij haventje aan W.-zijde Spui, gem. Zuidland, juni 1971 (W. de Munck & P. A. Slim).

Convolvulaceae

Ipomoea purpurea Roth; Maastricht, tussen de Maas en St. Pieter, okt. 1971 (opg. v. d. B.).

Crassulaceae

Sedum spurium Bieb.; Elden, Gld., bij steenfabriek in polder Meinerswijk, sept. 1971 (Unio).

Cruciferae

Hesperis matronalis L.; Noordwijkerhout, kampeerterrein Ruige Hoek, mei 1971 (A. Hendriksen); Voorschoten, Boschgeest, mei 1971 (Me.).
Iberis umbellata L.; Wormerveer, vuilnisstortplaats, juni 1971 (A.).
Lobularia maritima (L.) Desv.; Epen, langs wegje achter de kerk, okt. 1971 (opg. v. d. B.).

Geraniaceae

Geranium sanguineum L.; Assendelft, vuilnisstortplaats, juni 1971 (A.).

Hydrophyllaceae

Nemophila menziesii Hook. & Arn.; Lexmond, spontaan in tuin, waarschijnlijk met ander bloemzaad aangevoerd, mei 1971 (opg. v. d. B.).

Labiatae

Moluccella laevis L.; Den Haag, langs blok huizen aan Rhijnvis Feithlaan, onder haag van *Rosa rugosa*, aug. 1971 (C. Benschop).

Nepeta mussinii Spreng.; Wormerveer, vuilnisstortplaats, juni 1971 (A.).

Liliaceae

Chionodoxa luciliae Boiss.; „Smalbroeken”, gem. Rolde, Z.O. van Ekehaar, juni 1971 (W. Ph. ten Klooster & H. Lanjouw).

Ornithogalum nutans L.; De Kaag, in elzenbosje langs Spijkerboor, mei 1971 (Ad. & Me.).

Smilacina stellata (L.) Desf.; Amsterdamse Waterleidingduinen bij Aerdenhout, in het Pietjes-Zwartevelde nabij het Vliegermonument, juni 1971 (T. E. M. Puts & M. O. Boerman).

Papaveraceae

Corydalis lutea (L.) DC.; Krimpen aan de Lek, Dorpsstraat, op huismuur, juni 1971 (opg. P. de Mey); Rijkel, gem. Swalmen, L., 1971 (opg. J. M. Verkooyen).

Papilionaceae

Lathyrus latifolius L.; Helvoirt, bij spoorwegovergang, sept. 1971 (opg. v. d. B.).

Polemoniaceae

Gilia capitata Dougl.; Krommenie, vuilnisstortplaats, juli 1971 (A.).

Polygonaceae

Polygonum compactum Hook. f.; Amerongen, vroegere stortplaats Waayestein, juli 1971 (opg. J.).

Polygonum polystachyum Wall. ex Meissn.; bos te Oosterhout, Gld., aug. 1971 (Unio).

Polygonum sachalinense F. W. Schmidt; bos bij Austerlitz, op kapvlakte van grove den, okt. 1971 (opg. S. Verploegh); Vianen, langs rijksweg naar 's-Hertogenbosch, bij de grienden van Bolgarijen, maart 1971 (opg. v. d. B.).

Rumex patientia L.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, juni 1971 (A.).

Rosaceae

Prunus cerasifera Ehrh.; Houtdorp bij Garderen, bosrand, mei 1971 (opg. J.).

Saxifragaceae

Ribes aureum Pursh; Overveen, Middenduin, april 1971 (Chr. van Orden).

Scrophulariaceae

Paulownia tomentosa (Thunb.) Steud.; Heerlen, op steenberg, juni 1971 (opg. v. d. B.).

Solanaceae

Datura stramonium L. var. *inermis* (Juss. ex Jacq.) Sch. & Thell.; Rijnsburg, langs weg naar de Oude Rijn, okt. 1971 (Ad.).

Lycium chinense Mill.; Goedereede, langs autoweg, 1970 (P. de Mey). Zie *De Levende Natuur* 74, 1971, p. 204.

Umbelliferae

Myrrhis odorata (L.) Scop.; Terschuur, bij einde autoweg, mei 1971 (opg. v. d. B.).

Urticaceae

Soleirolia soleirolii (Req.) Dandy; Hoorn, Terschelling, onderaan een muur aan de zuidgevel van oude boerderij; staat daar in ieder geval al vanaf 1945, sept. 1971 (Dr. W. van Dobben); Leiden, in oude tuin, aug. 1971 (Ir. M. Mellema).

Verbenaceae

Verbena rigida Spreng.; Rotterdam, Waalhaven, aug. 1971 (Q.).

Vitaceae

Parthenocissus inserta (A. Kerner) Fritsch; Nieuw Reemst, gem. Ede, ruderaal plek in heide, juni 1971 (opg. J.). Zie *Gorteria* 5, 1970, p. 140.

Parthenocissus quinquefolia (L.) Planch.; Gendtsche Waarden, Gld., bij steenfabriek, aug. 1971 (Unio). Zie *Gorteria* 5, 1970, p. 140.

Summary

In the list of new localities of rare and interesting species found in the Netherlands mainly during 1971 some alterations are introduced in comparance with previous lists. The most important alteration is the separation in three categories:

A. Native species

B. Adventitious species

C. Species escaped from cultivation.

In list A informations are added, where necessary.